

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОРОХІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

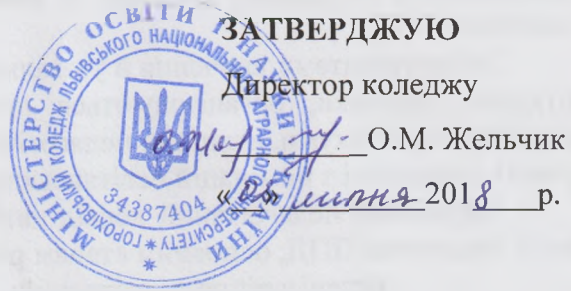
Розглянуто і схвалено

педагогічною радою

коледжу

Протокол № 3

«26» вересня 2018 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВИВЧЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ
ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ГОРОХІВСЬКОГО КОЛЕДЖУ ЛНАУ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Передовий педагогічний досвід (ППД) – це досвід навчально-виховної, організаційно-педагогічної діяльності, у процесі якої стабільні позитивні результати у вирішенні актуальних педагогічних проблем забезпечуються завдяки використанню оригінальних форм, методів, прийомів, засобів, навчання й виховання, нових освітніх систем або інтеграції традиційних форм, прийомів і засобів; це сукупність знань, умінь і навичок, набутих педагогом у процесі навчально-виховної роботи.

Головними критеріями передового педагогічного досвіду є:

- актуальність - відповідність досвіду найважливішим на певному етапі проблемам навчання і виховання;
- новизна - наявність у теорії та практиці раніше не відомих знань, форм і методів діяльності. Вона властива не тільки науковим відкриттям, а й раціоналізації окремих аспектів педагогічної діяльності;
- результативність - підвищення рівня розвитку дітей у процесі застосування конкретного досвіду, оптимальне використання учителем (вихователем) і дітьми сил і часу для досягнення результату;
- стабільність - використання досвіду в діяльності інших педагогів протягом тривалого часу;
- раціональність - досягнення високих результатів за розумної інтенсифікації зусиль, засобів і використання часу;
- перспективність - можливість творчого наслідування досвіду іншими педагогами.

Послугуючись цими критеріями як своєрідними еталонами, можна оцінити рівень досягнення результатів у розвитку набутих на основі й у процесі безпосередньої педагогічної діяльності знань і навичок. Застосовувати їх слід сукупно, а не вибірково. Недооцінення ознак передового педагогічного досвіду може спричинити суб'єктивізм, помилкові, невиправдані оцінки, а перебільшення їх - формалізм.

Передовий педагогічний досвід поділяють на:

- індивідуальний,
- груповий,
- колективний.

Передовий педагогічний досвід є:

- зразковий,
- новаторський.

Зразковий (репродуктивний) ППД – це вмiле використання досягнень передової педагогічної науки, методичних рекомендацій методистів, досвіду інших педагогів.

Новаторський ППД – породжена радикально новою педагогічною ідеєю навчально-виховна, організаційно-педагогічна діяльність, це вмiле використання досягнень педагогічної

науки, дослідницька й експериментальна робота, раціоналізаторство. Як правило, новаторський педагогічний досвід є результатом творчого пошуку, реалізації оригінальних, смислових педагогічних ідей.

Передовий педагогічний досвід є підґрунтям, на якому зростає професійна майстерність викладачів коледжу. У циклових комісіях створюються картки виявлення та вивчення ППД.

За результатами вивчення й узагальнення передового педагогічного досвіду видаються буклети, листівки, організовуються презентації, готуються виступи на майстер-класи, семінари-практикуми, аукціони педагогічних ідей, педагогічні читання, пишуться роботи для участі у конкурсі з номінацій освітянських форумів та готуються семінари.

Передовий педагогічний досвід вивчається відповідно до плану, який відповідає темі, меті, завданням ППД, основним етапам роботи є:

- організаційно-підготовчий;
- ознайомлення з навчально-методичними матеріалами викладача;
- вивчення ППД;
- узагальнення матеріалів досвіду;
- упровадження ППД.

2. ВИЯВЛЕННЯ ТА ВИВЧЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

Передовий педагогічний досвід виявляється на основі внутрішнього контролю, опитування, діагностування викладачів, вивчення документації, під час фронтальних перевірок, майстер-класів, педагогічних читань, конференцій.

Для того, щоб передовий педагогічний досвід став надбанням масової практики, потрібно його вивчити та узагальнити. Особливої уваги потребує вивчення новаторського педагогічного досвіду. Це своєрідне педагогічне дослідження, результатом якого є обґрунтовані методичні рекомендації щодо вдосконалення окремих ланок навчально-виховного процесу.

Вивчення передового педагогічного досвіду здійснюють у такій послідовності:

1. Визначення педагогічної проблеми та об'єкта для вивчення досвіду.

На цьому етапі потрібно сформулювати тему досвіду, обґрунтувати його актуальність. В анотації до опису досвіду вказати конкретні шляхи, засоби, методи досягнення високих результатів у процесі навчання та виховання учнів. Слід сформувати робочу групу для вивчення досвіду. Залежно від теми досвіду та його новизни, до складу робочої групи можуть входити науковці, працівники управління освіти, науки та молоді обласної держадміністрації, обласного інституту післядипломної освіти, методкабінету, голови методоб'єднань, директор або заступник директора коледжу.

2. Попереднє вивчення досвіду.

На другому етапі проводиться попереднє знайомство з об'єктом досвіду. Внаслідок першої серії відвідування навчальних занять, бесід з педагогами, попереднього вивчення навчальної документації визначаються основні ідеї передового досвіду, уточнюються методи його вивчення.

3. Теоретична підготовка.

Особи, що вивчають досвід роботи, повинні бути обізнані з тими теоретичними та методичними положеннями з даної проблеми, які вже є розроблені в педагогічній науці та практиці. Це дасть змогу визначити новизну даного досвіду, а також конкретизувати його тему, з'ясувати ті педагогічні умови, що забезпечують високі результати.

4. Основне вивчення досвіду.

У ході основного вивчення досвіду збирається емпіричний матеріал, вивчаються окремі ланки навчально-виховного процесу, проводяться контрольні зрізи. Коли обсяг зібраного матеріалу про об'єкт досвіду достатній, то його класифікують на типовий і випадковий, після цього матеріал систематизують та узагальнюють.

Протягом всього періоду вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду здійснюється його самокорекція. Носій досвіду враховує побажання та рекомендації, висловлені особами, що вивчали та узагальнювали досвід його роботи, і на основі цього аналізує свою навчально-виховну роботу.

5. Визначення провідних педагогічних ідей досвіду.

Вихідні теоретичні положення досвіду формуються вже на етапі теоретичної підготовки, проте вони ще недостатньо аргументовані, підкріплені емпіричним матеріалом. У процесі систематизації та узагальнення досвіду саме вихідні теоретичні положення є наріжними при визначенні провідних ідей досвіду, вироблення методичних рекомендацій щодо розв'язання досліджуваної проблеми. Дається оцінка перспективності даного досвіду.

Залежно від підготовки осіб, що вивчають і узагальнюють передовий педагогічний досвід, виділяють три рівні узагальнення.

Для *наукового рівня* характерним є теоретичний аналіз матеріалів досвіду, виявлення його суті, розкриття взаємозв'язків між основними елементами досвіду. Узагальнюють досвід на даному рівні наукові працівники (ЛНАУ та ін. закладів вищої освіти) і добре підготовлені в теоретичному плані методисти.

Методичний рівень зв'язаний з описом педагогічних дій авторів досвіду: виділення основної педагогічної ідеї, показ конкретної методики вирішення даної проблеми, обґрунтування форм, методів, прийомів роботи, що забезпечують високу результативність досвіду. Важливою особливістю узагальнення досвіду на методичному рівні є наявність методичних рекомендацій щодо його використання. Узагальнюють досвід на даному рівні методисти обласних інститутів післядипломної освіти, методкабінетів.

На *практичному рівні* узагальнюють досвід директор коледжу, його заступники, викладачі. Узагальнення досвіду на даному рівні включає опис конкретних педагогічних дій, за допомогою яких досягається висока результативність, показ переваг перед масовою педагогічною практикою та розкриття оптимальних умов його використання. Для педагогів, які працюють в інноваційному режимі, важливе значення має вивчення педагогічного досвіду як джерела інноваційної діяльності. Особливий інтерес вони виявляють до таких його різновидів, як передовий і новаторський педагогічний досвід.

3. ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ ДО ВИВЧЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Під час вивчення передового педагогічного досвіду діяльності викладача керуються певними основними вимогами. Передовий педагогічний досвід діяльності викладача повинен:

- відповідати вимогам та досягненням сучасної педагогічної науки;
- відрізнятися від масової практики творчим рішенням педагогічних завдань;
- передбачати раціональні шляхи, якими педагог домагається високих результатів, бути високоефективним;
- відповідати сучасним вимогам до виховання студентів за змістом;
- дбати про всебічний розвиток особистості.

Описуючи передовий педагогічний досвід діяльності викладача, дотримуються таких принципів:

- актуальність, теоретичне та практичне значення;
- науковість, інноваційність одержаних результатів, наявність власної позиції, ступінь володіння термінологією;
- системність і повноту у розкритті теми, відповідність теми змісту, чітко розроблений план, визначення мети, завдань, методів у вступі, логічність, послідовність викладу;
- дослідницький характер, доцільність використаних методів, креативність;
- аргументованість висновків, їх відповідність отриманим результатам;

- стиль, грамотність, відповідність вимогам оформлення робіт, правильність оформлення посилань, наявність необхідної кількості джерел, правильність їх оформлення, наявність додатків, самостійність їх створення, мовна компетенція.

Опис передового педагогічного досвіду діяльності викладача може виконувати сам викладач (самоопис) чи викладачі, які вивчають передовий педагогічний досвід діяльності педагога.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ОПИСУ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Опис передового педагогічного досвіду діяльності викладача виконується як письмова робота з додатками (далі робота), що повинна відповідати наступним вимогам.

Мова: роботи виконуються державною мовою.

Тематика робіт довільна, але має відповідати сучасним вимогам до організації навчально-виховного процесу студентів за змістом.

Вимоги до тексту: обсяг основного тексту повинен бути представлений у форматі А4, шрифт Times New Roman 14, одинарний міжрядковий інтервал, поля: верхнє, нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1,5 см. Додатки в загальний обсяг роботи не враховуються.

Заголовки структурних елементів і заголовки розділів слід розмішувати в середині рядка й друкувати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Нумерація сторінок:

- сторінки нумеруються арабськими цифрами в нижньому правому куті;
- титульну сторінку не нумерують, але вона вважається першою.

Нумерація структурних елементів:

- структурні елементи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ» не нумеруються, розділи нумеруються арабськими цифрами: 1., 2.; підрозділи: 1.1.; пункти: 1.1.1.;
- додатки нумеруються спільно з роботою, друкується заголовок великими літерами ДОДАТОК або ДОДАТКИ; позначаються великими літерами (додаток А), посилання в тексті робляться за формою: рисунок А.1, таблиця А.2

5. СТРУКТУРА ЦІЛІСНОГО ОПИСУ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Анотація про досвід (дані про його носія; проблеми, що вирішуються завдяки досвіду; провідна наукова ідея та закономірності, покладені в основу; діапазон використання; адресна спрямованість). Обсяг – 0,5 сторінки.

Вступ

- Тема досвіду, його провідна мета.
- Актуальність і перспективність досвіду.
- Адресна спрямованість, умови виникнення та становлення досвіду.
- Новизна наявного досвіду (відповідно до проблеми виявляються авторські знахідки, індивідуальні новинки в роботі викладача).

Основна частина:

1) *Визначити та сформулювати сутність досвіду, його провідну ідею*

Провідна педагогічна ідея досвіду – центральна, основна думка, що впливає з досвіду й передбачає варіативність форм її застосування. Це виділення головного, найбільш істотного в діяльності автора досвіду. Виділити з провідної проблеми досвіду складові частини та вибудувати їх в ієрархічній послідовності.

2) *Мета* (для чого?) – *зміст* (що?) – *методи та засоби* (як?) – *результат* (який?).

3) *Опис суті педагогічного досвіду* – це основний розділ, у якому описується чи самоописується система роботи викладача.

Розкриваються відмінності від уже існуючої практики роботи викладача; у чому новизна досвіду; які фактори успішності є в досвіді, що представляється. Опис засобів досягнення мети (методів і форм організації роботи), організація навчально-виховного процесу відповідно до поставлених цілей і завдань.

Алгоритм здійснення педагогічних дій з описом особливостей технології автора досвіду.

4) *Умови, за яких створювався досвід.*

- Прописати особистісні та професійні якості викладача.
- Визначити вікові й особистісні особливості студентів групи, рівень їхньої освітньої, професійної підготовки, вихованості.
- Визначити, як забезпечується формування пізнавальних дій усіх студентів із заданими кінцевими результатами.
- Виявити тривалість функціонування досвіду та динаміку його становлення й розвитку.

5) *Результативність*

Визначити можливість одержання стабільно високих результатів (якість навчальних досягнень студентів, рівень їхньої вихованості й самореалізації). Аналіз отриманих результатів діяльності викладача можна представляти у вигляді таблиць, схем, діаграм, рисунків тощо.

Тут важливо розкрити позитивну динаміку розвитку навчальних компетентностей, а також визначити перспективи подальшої роботи викладача.

ВИСНОВКИ

Трудомісткість досвіду

Проаналізувати часові й інтелектуальні затрати всіх учасників навчально-виховного процесу.

Доступність досвіду

Розкрити широту можливостей використання досвіду в інших установах освіти, регіоні, на загальнодержавному рівні.

Список використаних джерел інформації (література із зазначенням: автора, назви наукового джерела, місця видання, назви видавництва, року видання – відповідно до вимог науково-бібліографічного оформлення; Інтернет-адреси використаних в роботі сайтів тощо).

Оформлення списку використаних джерел:

книга, монографія:

Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. – К.: Обереги, 1994. – 224с.

стаття з періодики, збірника:

Дацюк І. Лінгвістичний розбір на уроках української мови // Українська мова і література в школі, 1990. – № 4. – С. 69–77.

Інтернет-джерело

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф.) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник – 2013. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн.: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>.

Додатки (схеми, графіки, рисунки, фото тощо).

Перелік можливих матеріалів-додатків до опису провідного педагогічного досвіду діяльності викладача

Зміст додатків залежить від теми досвіду та відповідає посиланням у його описанні. До них можна віднести:

- Авторські програми, модифіковані навчальні програми, проекти.
- Тематичне планування.
- Комп'ютерне забезпечення занять.
- Тексти лекцій, виступів, доповідей, рефератів тощо.
- Творчі роботи студентів.
- Дані про випускників і колишніх студентів (досягнення, завдячуючи системі роботи викладача).

Примітка. Під час описання досвіду посилання на додатки є обов'язковим.

Введено в дію наказом

директора коледжу

від 02.07.2018р. № 148-1